

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 513/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Š. P., t. č. vo väzbe, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 96/2011 a jeho uznesením z 3. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. P. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 22. novembra 2011 doručené podanie Š. P., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „*Sťažnosť proti rozhodnutiu Krajského súdu*“. Ústavný súd podľa obsahu kvalifikoval podanie sťažovateľa ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl.

17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 96/2011 a jeho uznesením z 3. novembra 2011.

Z odôvodnenia sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľ podal 13. júla 2011 žiadosť o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), o ktorej dosiaľ podľa jeho tvrdenia nebolo rozhodnuté.

V sťažnosti sa predovšetkým uvádza:

„Krajský súd moju sťažnosť zamietol s odvolaním sa, že spis nebol predložený sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie spolu s vyjadrením prokurátora... Mám za to, že toto odôvodnenie Krajského súdu v BA nie je správne odôvodnené z toho dôvodu, že argument zabezpečovania spisu a vyjadrenia prokuratúry je porušenie celého postupu prejednávania mojej žiadosti o prepustení z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 TP, kde bližšie špecifikovanie tohoto paragrafu nepotvrzuje zákonný postup Krajského súdu v BA o neprejednaní mojej žiadosti o prepustení z väzby...“

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd *„rozhodol o sťažnosti v správnej miere platného zákona...“*.

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ tvrdí, že napadnuté uznesenie krajského súdu nie je „*správne odôvodnené*“, pričom krajský súd pri posudzovaní jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu nepostupoval v súlade so zákonom.

Podľa názoru sťažovateľa postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 96/2011 a jeho uznesením z 3. novembra 2011 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 dohovoru.

II.1 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 dohovoru

V súvislosti s namietaným porušením práva podľa čl. 6 dohovoru ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, ako aj rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej sa osobná sloboda v súvislosti s rozhodovaním o väzbe a jej ďalšom trvaní chráni prostredníctvom ustanovení čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok De Wilde et al. v. Belgicko z 18. júna 1971, séria A, č. 12, § 65, § 67, § 71, § 72, § 73, § 75, § 76, § 77 atď.), resp. ustanovení čl. 17 ústavy, pretože tieto predstavujú prísnejšiu a špeciálnu úpravu dodržania zásad spravodlivého procesu u osoby pozbavenej osobnej slobody, než akú má na mysli čl. 6 dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 ústavy. Ustanovenia čl. 5 dohovoru a čl. 17 ústavy totiž zahŕňajú tak hmotné, ako aj procesné atribúty práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sú aplikovateľné tieto špeciálne ustanovenia o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 6 dohovoru týkajúce sa práva na spravodlivé súdne konanie či ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy garantujúce základné právo na súdnu ochranu (m. m. III. ÚS 155/09, III. ÚS 287/2010).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti konštatoval, že sťažovateľ v súvislosti s rozhodovaním krajského súdu o zákonnosti väzby [o sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 46 T 119/2011 z 29. septembra 2011, pozn.] namietal porušenie takého svojho práva, ktoré na konanie a rozhodovanie o väzbe nie je aplikovateľné, a preto k jeho porušeniu nemohlo dôjsť vzhľadom na nedostatok príčinnej súvislosti medzi sťažovateľom označeným právom

a namietaným postupom a rozhodnutím krajského súdu. Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie svojho práva podľa čl. 6 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru

Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom verejnej moci, pričom v prípade ak zistí v tejto súvislosti závažné porušenie zákonnosti, ide v zásade aj o porušenie ústavnosti (m. m. III. ÚS 48/00). Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavou zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Ústavný súd konštatuje, že z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj pri rozhodnutiach týkajúcich sa ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by vo svojej podstate mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S týmto východiskom úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť o väzbe na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy.

Účelom záruk vyplývajúcich z čl. 5 ods. 4 dohovoru je zabezpečiť osobám zatknutým alebo inak pozbaveným osobnej slobody právo iniciovať konanie, ktorého predmetom je preskúmanie zákonnosti opatrenia, ktorým boli pozbavené osobnej slobody. Z judikatúry ESĽP vyplýva, že konanie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru musí mať charakter súdneho konania, ktoré okrem inštitucionálnych záruk nezávislosti a nestrannosti orgánu rozhodujúceho vo veci musí poskytovať garancie procesnej povahy primerané povahe pozbavenia osobnej slobody dotknutej osoby v konkrétnom prípade (napr. rozsudok vo veci

Assenov a iní c. Bulharsko z 28. októbra 1998, rozsudok vo veci Wloch c. Poľsko z 19. októbra 2000). Ak je dotknutá osoba pozbavená osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, EŠLP sa prikláňa k názoru, že v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru by trestne stíhaná osoba mala byť vypočutá. Vždy musia byť zaručené kontradiktórnosť konania a rovnosť zbraní (napr. rozsudok vo veci Nikolova c. Bulharsko z 25. marca 1999).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

V nadväznosti na uvedené právne názory vyplývajúce z doterajšej judikatúry ústavného súdu a EŠLP ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že predmetom konania pred krajským súdom bolo rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 46 T 119/2011 z 29. septembra 2011, ktorým tento podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa ako obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu (išlo o žiadosť z 29. septembra 2011, pozn.) a ponechal ho vo väzbe z dôvodu uvedeného v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Krajský súd namietaným uznesením sp. zn. 3 Tos 96/2011 z 3. novembra 2011 zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 46 T 119/2011 z 29. septembra 2011 v súlade s § 194 ods. 1 Trestného poriadku v celom rozsahu.

V napadnutom uznesení krajský súd predovšetkým uviedol:

„V písomných dôvodoch sťažnosti (sťažovateľ, pozn.) poukázal na to, že žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podal aj po ukončení vyšetrovania, ale o tejto žiadosti doposiaľ nebolo rozhodnuté. Má preto pochybnosti o správnosti a zákonnosti, tohto uznesenia prvostupňového súdu a preto navrhol napadnuté uznesenie zrušiť v celom rozsahu a prepustiť ho z väzby na slobodu.

Krajský súd podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým mohol sťažovateľ podať sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré uzneseniu predchádzalo a zistil, že okresný súd nemal zákonný podklad k tomu, aby o žiadosti obžalovaného rozhodoval.

Ako z obsahu spisu vyplýva okresným prokurátorom bola dňa 10.08.2011 podaná obžaloba na obžalovaného Š. P. pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák.

Po podaní obžaloby o ďalšom trvaní väzby okresný súd rozhodoval na verejnom zasadnutí dňa 06.09.2011, na ktorom obžalovaný aj sám požiadal o prepustenie z väzby na slobodu.

Pochybil však, keď vo výroku tohto uznesenia súčasne neuviedol aj ustanovenie § 238 ods. 3 Tr. por., podľa ktorého súd rozhoduje o väzbe po podaní obžaloby.

Podľa názoru krajského súdu ide len o formálny nedostatok, lebo v každom prípade bolo na tomto zasadnutí o väzbe rozhodnuté...

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. ak sa žiadosť zamietla môže ju obvinený opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Ako krajský súd zistil obžalovaný po právoplatnosti uznesenia podal ďalšiu žiadosť dňa 29. 09. 2011, keď ešte neuplynula lehota 30 dní a neuviedol ani žiadne dôvody pre

ktoré žiadosť podáva. Okresný súd preto vôbec nemal rozhodovať o väzbe a obžalovaného mal iba náležite poučiť.“

K námietke sťažovateľa, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 13. júla 2011 dosiaľ nebolo rozhodnuté, ústavný súd poukazuje na túto časť odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu:

„V spisovom materiáli sa inak nachádza aj sťažnosť obžalovaného zo dňa 13. 09. 2011 a z 05. 10. 2011 (č. l. 250, 273), v ktorej obžalovaný poukazuje na to, že doposiaľ nebolo rozhodnuté aj o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ktorú podal pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu.

Je pravdou, že obžalovaný ešte pred podaním obžaloby dňa 13. 07. 2011 požiadal o prepustenie z väzby, avšak spis nebol predložený sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie spolu s vyjadrením prokurátora. Teda chybou orgánov prípravného konania a nie súdu sa stalo, že o žiadosti obžalovaného nebolo rozhodnuté aj pred podaním obžaloby. Tento nedostatok, ale bol napravený rozhodnutím súdu po podaní obžaloby dňa 06. 09. 2011.

Ďalšiu žiadosť o prepustenie z väzby mohol potom obžalovaný podať až po tridsiatich dňoch po právoplatnosti tohto uznesenia, teda až po 09. 10. 2011.

Túto zákonom stanovenú lehotu obžalovaný nedodrжал, keď o prepustenie z väzby požiadal už 29. 09. 2011, preto krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.“

Zo zistení ústavného súdu ďalej vyplýva, že okresný súd uznesením sp. zn. 46 T 119/2011 zo 6. septembra 2011 na verejnom zasadnutí zamietol žiadosť sťažovateľa (z 13. júla 2011, pozn.) ako trestne stíhaného pre pokračovací zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov o prepustenie z väzby na slobodu, čím rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods.1 písm. c) Trestného poriadku.

Z ďalších zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v uznesení sp. zn. 46 T 119/2011 z 29. septembra 2011, ktorým žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol na verejnom zasadnutí, predovšetkým uviedol:

„Senát prvostupňového súdu zvážil všetky okolnosti prípadu, osobný profil obžalovaného, závažnosť predmetnej trestnej činnosti a dospel k záveru, že dôvod väzby u obž. Š. P. i naďalej pretrváva v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku...“

Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Z citovaného odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 46 T 119/2011 z 29. septembra 2011 vychádzal z právneho stavu daného uznesením okresného súdu sp. zn. 46 T 119/2011 zo 6. septembra 2011, ktorým tento rozhodoval o ďalšom trvaní väzby na základe žiadosti sťažovateľa z 13. júla 2011. Po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia okresného súdu sp. zn. 46 T 119/2011 zo 6. septembra 2011 (16. septembra 2011, pozn.) tento rozhodol o ďalšej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 29. septembra 2011, a to aj napriek tomu, že s prihliadnutím na už citovaný § 79 ods. 3 Trestného poriadku *„vôbec nemal rozhodovať o väzbe a obžalovaného mal iba náležite poučiť“* (citované z odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu, pozn.).

Krajský súd sa podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom vysporiadal so sťažnosťou sťažovateľa smerujúcou proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 46 T 119/2011 z 29. septembra 2011. Na tomto závere nemení nič ani skutočnosť, že krajský súd nesprávne uviedol dátum nadobudnutia právoplatnosti uznesenia okresného súdu sp. zn. 46 T 119/2011 zo 6. septembra 2011, ktorou tento rozhodoval o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 13. júla 2011. Zo zistení ústavného súdu totiž vyplýva, že uvedené uznesenie nadobudlo

právoplatnosť nie 9. septembra 2011, ako to uviedol krajský súd v odôvodnení namietaného uznesenia, ale až 16. septembra 2011. V súlade s § 79 ods. 3 Trestného poriadku preto lehota 30 dní, po uplynutí ktorej môže sťažovateľ ako obvinený žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu opakovať (za predpokladu, že v nej neuvedie iné dôvody), uplynula až 16. októbra 2011.

Z namietaného uznesenia vyplýva, že krajský súd sa primeraným spôsobom vysporiadal s právne relevantnými argumentmi dôležitými pre jeho rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 46 T 119/2011 z 29. septembra 2011, pričom podľa názoru ústavného súdu sú právne závery krajského súdu z ústavného hľadiska náležitým spôsobom odôvodnené, a preto akceptovateľné a udržateľné.

Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie krajského súdu z hľadiska svojho odôvodnenia korešponduje aj judikatúre ESĽP, v zmysle ktorej právo na spravodlivý proces (vrátane konania o obmedzení osobnej slobody) zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že namietaným postupom a uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy ani jeho práva garantovaného čl. 5 ods. 4 dohovoru, a preto pri predbežnom prerokovaní aj túto časť jeho sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2011